

ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКА ЗА БЕЛОГРАДЧИШКОТО АРХИЕРЕЙСКО НАМЕСТНИЧЕСТВО

Иван Петков ЦЕКОВ¹⁾

Abstract. The short history of the Belogradchik archieral district is written on November, 10th, 1967 by Ivan Petkov Tsekov, a priest at the Belogradchik church. It is an archive document found by Ivan Spassov, a local historian.

Keywords: Belogradchik, church, history

Белоградчишкото Архиерейско Наместничество е открито през 1882 г., когато Видински митрополит е бил Негово Блаженство Антим I, Екзарх Български, починал през 1888 г.

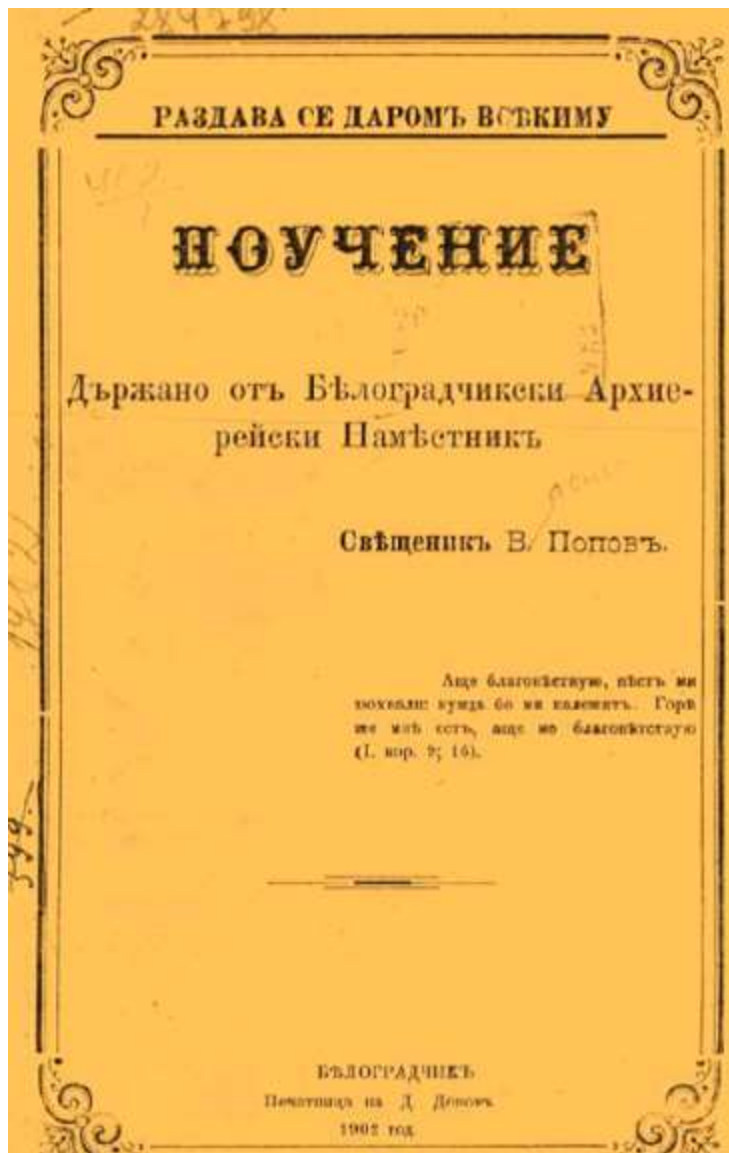
АНТИМ I (1816-1888)

Кой е бил първият архиерейски наместник не се знае, но пръв секретар на Наместничеството е бил дякон Методий, по-късно архимандрит Методий, поклонник на Св. места около Ерусалим – Палестиня. От откриването до днес Наместничеството не е преставало да съществува. Целта на откриването и съществуването му е била да обслужва населението от гр. Белоградчик и бившата Белоградчишка околия. Тук са идвали хората в продължение на много години да се снабдяват с т.н. позволителни за венчавка – „вули“. От Архиерейското Наместничество свещениците са се снабдявали с кръщелни свидетелства, венчални свидетелства и други ценни книжа. Също тук са правени восъчни свещи в продължение на много години. Чрез Архиерейското Наместничество са подавани разни прошения до Св. Видинска митрополия – за разрешаване на брак по малолетство, родство и др. Тук са образувани бракоразводните дела и тук като първа инстанция са помирявани съдещите се съпрузи, разпитвани са свидетели, събирани са други доказателства, плащани са такси и пр. Тук са водени и производителни дела за доказване дати на раждания на лица, които по някакви причини не са били записани в църковните регистри. В архиерейското наместничество свещениците са се отчитали, тук те са получавали първото си месечно възнаграждение, а после и заплатите си.

За изпълнение на своите функции Архиерейското наместничество се е помещавало в прицърковната къща, собственост на Храма „Св. Вмчк Георгий“ в Белоградчик. По невнимание тази стара паянтова къща изгоря през зимата на 1934 г. Къщата изгоря до основи само за няколко часа. Направиха се големи усилия от войници, граждани и ученици за потушаване на пожара, но това, поради силния вятър, се оказа невъзможно. След стихването на пожара полицията не е съобщила да постави охрана при изгорялата сграда. Тогава при стърчащите стени на Архиерейското наместничество е станало нещастие с неразумно влезли в изгорялата къща деца. Това били момчетата на Виден Пейчев и Спас

Георгиев. Първото дете от паднала стена било умъртвено на място, а второто момче остана осакатено с единия крак за цял живот.

Същата година с модерни материали започна строителството на нова сграда за Архиепископското Наместничество. Тази сграда стана готова през 1935 г.

Книга на свещ. Васил Попов (1901 г.)

Генчо Гъдев като военен свещеник

Между архиерейските наместници, за които се знае, са били: протоиерей Васил Попов Иванов, от гр. Видин, заминал по-късно за Америка и там починал, протоиерей Ангел Попов от с. Чупрене, свещеник Генчо Гъдев от гр. Габрово, протоиерей Борис Балкански от гр. Видин, бивш учител в с. Извор, свещеник Тараси Иванов от с. Гранитово, иконом Иван Петков от с. Рабиша, сегашният архиерейски наместник иконом Атанас Пешев и иконом Иван Флоров от гр. Белоградчик. Тук са работили и са се пенсионирали в Наместничеството секретарите Панто Георгиев,

Спас Алексиев, Перър Пенков, Димитър Марков от гр. Видин, Герасим Попов, Никола Симов от с. Върбово и др.

Църковен вестник от 7 ноември 1936 г.

Храм „Св. Вмчк Георги Победоносец“ – сградата на Архиерейското Наместничество е в двора на храма

Сега¹⁾ Наместничеството продължава да съществува като върши същата работа както преди с изключение на бракоразводните дела, които се гледат в Градския съд. В него се отчитат свещениците от черквите в Белоградчишката духовна околия, тук те получават заплатите си, тук се продават църковните свещи. Както преди, Наместничеството в Белоградчик е поделение на Митрополията в гр. Видин.

БЕЛЕЖКИ

1. Ставрофорен свещеноиконом Иван Петков Цеков.
2. 1967 г.

